

Domači glasovi

Štev. 238

Lienz, torek 12. novembra 1946.

Leto 2.

V SLOVO

Danes se poslavljamo od svojih bralcev in prijateljev. Lienško taborišče se jutri začne seliti v Spittal, kjer bomo do sobote 13. t.m. zbrani skoro vsi slovenski begunci na Koroškem in v vzhodnih Tirolah, razen tistih, ki so v Judenburgu, in onih, ki zasebno živijo po različnih krajih.

"Domači glasovi", ki so lanskega leta začeli izhajati v Lienzu, so izšli iz nujne potrebe, da bi slovenski begunci vsaj po svojem tisku bili duhovno povezani med seboj. To nalogo so "Domači glasovi" skušali izvrševati, kakor in dokler jim je bilo moč. Zlasti pa so skušali begunsko javnost seznanjati s sodobnimi tokovi mednarodnega življenja, ki smo vanj zašli in se nanje moramo ozirati, če nočemo z zavezanimi očmi tavati po svetu. Uredništvo je skušalo ostati zvesto stavljenim nalogam, kar ni bilo vedno lahko, včasih tudi ne prijetno.

V globokem prepričanju, da moremo in hočemo z "Domačimi glasovi" opravljati le važno kulturno nalogo med slovenskimi begunci, smo se izogibali vse politike, kateri smo od časa do časa posvečali zbolj toliko pozornosti, kolikor smo jo morali obravnavati, če smo hoteli izvrševati postavljeno nam kulturno nalogo. Dokler nam je bilo moč, smo skušali v svojem listu svoje rojake seznanjati tudi z najnovejšimi tokovi v domovini, ki so pač izraz svetovnih tokov, kakršni danes od ene in druge strani siblejejo svet. Tudi to je spadalo med naše kulturne naloge, pri čemer smo se skušali izogniti vsega, kar bi našemu listu utežnilo dajati kakršno koli političnost. Kot begunci se namreč dobro zavedamo, da s političnim delom ne moremo niti sebi niti svojim rojakom v ničemer koristiti. Sicer pa tudi nam beguncem ne gre, da bi se v svoji veliki nesreči šli politiko, ker bi tako ravnanje ne bilo le brezplodno, marveč bi bilo tudi več ali manj travikomično.

S tem svojim stališčem se kajpada nikakor nismo odrekli niti svojemu prepričanju niti se s tem nismo hoteli izogniti načelnim vprašanjem, ki nas kot ljudi, Slovence in zlasti kristjane morajo zanimati. Če smo v takih rečeh zavzeli svoje stališče, smo ga zavzeli na podlagi za vse ljudi v vsaki demokraciji veljavne svobode vesti, na kateri stoji tudi atlantska karta zmagovalnih narodov. In dasi smo le ubogi begunci, vendar si svobode vesti in prepričanja ne damo jemati, tem manj, ker kaj takega tudi od nas ni zahteval nihče izmed tistih, ki so zdaj v begunstvu odgovorni za naš telesni blazor.

Ko se s to številko poslavljamo, bi radi izrekli svojo zahvalo vsem tistim odgovornim činilcem v upravi našega taborišča, ki so naše delo s simpatijami spremljali ter nas zlasti opozarjali na okoliščine, katere je bilo treba upoštevati. Od te strani smo dobili toliko plemenitih pobud, da smo na tem mestu vsem Gospodom dolžni izreči svojo zahvalo. Plemenito je bilo njihovo delo in prizadevanje, ko so se skušali vmisliti v naše razmere in naše mišljenja, da so tako vsaj malce spoznali duha našega naroda ter njegovo duhovno in narodno štremljenje. Prisrčna hvala tem Gospodom, sinovom velikega britanskega imperija!

V imenu bežuncev pa še posebej izrekamo svojo dolžno zahvalo ustanovi UNRRA ter vsemu njenemu spoštovanemu osebju, ki so s človekoljubnim umevanjem uravnavali naše razmere ter s tem izvrševali veliko zapoved ljubezni. Prav srečni bi bili, ko bi mogli kdaj vsem izkazanim dobrotam in storjenim uslugam v dejanju odgovoriti v domovini.

Največja in najljubša zahvala pa bodi ljubemu Božu, ki je doslej tako očetovsko skrbel za nas in našo težko pot tako dobrotno vodil, da lahko tudi poslej, žaupajoč v Njegovo pomoč, z največjim zaupanjem zremo v sicer nežotovo prihodnost. On je naš Oče, bodimo Mu hvaležni otroci!

Ličsko taborišče bo do sobote izpraznjeno ter bo poslej služilo drugim namenom. Odhajamo v Spittal, kjer bomo po zaslugi tamkajšnjega vodstva in naših rojakov našli gostoljubno streho. Tam izhaja še dobro urejévani bežunski list "T A B O R I Š Č A N I K", ki bo poslej tudi naše Glasilo, okoli katerega se bomo zbirali. Tako bodo "Domači Glasovi" poslej nepotrebni in zato z današnjo številko prenehajo s prisrčno željo, da bi, dokler nam je še úsojeno bivati po tujih taboriščih, trdno povezani vztrajali v slozi in ljubezni, dokler nam ljubi Bog ne pošlje svojih anđelov, ki nas bodo varno privedli v ljubo Domovino!"

S temi besedami se končuje naša bežunska molitev. Naj s temi besedami končajo tudi "Domači Glasovi".

PREPIR ZARADI BEGUNCEV

V petek 8. t.m. je socialni, humanitarni in kulturni odbor Organizacije Združenih Narodov spet obravnaval vprašanje bežunskega skrbstva. Na tej seji je zastopnik Vel. Britanije ostro odgovarjal na očitke, ki jih je bil prejšnji dan izrekel sovjetski zastopnik Višinski, ki je trdil, češ da Vel. Britanija in Združene države ovirajo repatriacijo iz svojih področij v Nemčiji. Britanski zastopnik Frank Beswick je izjavil, da je Vel. Britanija samo sept. meseca iz britanske cone Nemčije repatriirala 27.700 bežuncev, iz britanske cone Avstrije pa 20.660 bežuncev.

Poljski zaštopnik je ubral miroljubno struno ter našlašal, da bi bilo treba bežunsko vprašanje reševati brez političnih predsodkov. Po njegovih mislih se večina bežuncev zato ne mara vrniti domov, ker jih od tega zadržujejo bolj gospodarski kakor pa politični vzroki. Zato priporoča, da naj bi se iz taborišč izločili vojni zločinci in izdajalci, nakar bi bilo mogoče načeti vprašanje naseljevanja tistih, ki bi se ne vrnili.

Nato je nastopila Rooseveltova Gospa, ki je v odločnih besedah sporočila socialnemu odboru, da Združene države nikdar ne bodo privolile, da bi kdo 1 en milijon bežuncev te vojske proti njihovi volji silil da se morajo vrniti v svojo domovino. Nato je Rooseveltova Gospa ostro obsojala, kako Rusija ravna z bežunci ter izjavila: Višinski misli, da so vsi ljudje, ki se ne strinjajo s sovjetsko obliko demokracije, že sami po sebi fašisti. Nato je Rooseveltova Gospa posebno napadla rusko trdovratnost, s katero hoče doseči, da bi nobeneza bežunca, kolikor jih je zdaj v nemških in avstrijskih taboriščih, nova nameravana mednarodna organizacija ne smela nikamor drugam naseliti, kakor pa le v njihove domovinske dežele.

VOJAŠKE PRIPRAVE ANGLIJE IN AMERIKE

Agenција United Press poroča iz Londona:

Britanski generalmajor R.E. Laycock, šef skupneša operacijskega poveljstva, je odpotoval v Združene države. Njegova naloga je, da doseže ožjo vojaško zvezo med Združenimi državami in Vel. Britanijo. Vojaški krogi sodijo, da bi poenotenje in usklajenje v obeh armadah, v oborožitvi, municiji, oklepnikih in drugem orožju utegnulo postati odločujoče v prihodnji vojski. Ako se to doseže, bi obe državi močli vojaško opremo medsebojno izmenjavati in vse nastale težave našlo premarati.

Temu načrtu pa se upira skupina starejših britanskih častnikov, ki navlaščajo, da bi to za Vel. Britanijo utegnulo imeti hudo nevarne posledice, če bi v kaki novi vojski Združene države hotele ostati nevtralne, ker bi britanska armada v svoji oskrbi bila preveč odvisna od ameriških tovarn.

V tej zvezi naglašaja agencija United Press, da je Rusija s češkoslovaško, jugoslavijo in Poljsko že sklenila podobno pogodbo, in da bo poslej Rusija te dežele preskrbovala z orožjem in z vsemi vojaškimi potrebščinami. Vse te štiri države hočejo poenotiti vse svoje orožje in vso svojo vojno opremo.

KARDINAL GRIFFIN O JUGOSLAVIJI

Vatikanski radio 11. novembra. Westminsterški kardinal Griffin je v obrambo obsojenega nadškofa dr. Stepinca med drugim navajal: Anglija je bila tista, ki je Titu pomagala do njegove sedanje oblasti in Anglija mora biti tista, ki mora Tita spomniti, da slabo uporablja svojo oblast. Stepinčev primer je v nasprotju z načeli Atlantske karte in z načeli Karte Združenih narodov. Imamo dokaze o preganjanju katoliške Cerkve v Jugoslaviji. To med drugim dokazuje ravnanje s katoliškimi škofi, s katoliško šolo, s katoliško mladino! Več kot 100 duhovnikov je bilo v ujetništvu že pomorjenih. Ali je to blažostanja ali preganjanje?

V NEW YORKU SO OSTRIH BESEDI

Poročali smo že, da je na skupščini UNO v New Yorku egiptski odposlanec Bey Fauzy predlaščal, naj skupščina sklene kaj zoper "versko in plemenško preganjanje, ki divja v nekaterih državah srednje Evrope. "Egiptčan ni hotel povedati, na koga ali na kaj se ta predlož nanaša. (Nekateri listi so poročali, da na Jugoslavijo, ki preganja bosanske muslimane - vsaj tako sklepajo iz pisanja egiptskih listov). Britanski zastopnik Cadošan je zato kratko omenil, da Egipt meni preganjanje Judov. Takoj se je vtaknil vmes ukrajinski zastopnik Manuilevski, ki je dejal Cadošanu: "Zdi se, da Vi o egiptskih namerah več veste kakor pa sam egiptski odposlanec."

Ka to opazko Manuilevskega je nekdo zaklical, da je v Ukrajini antisemitsko gibanje. Manuilevski je vzrožil ter obdolžil britanskega ministra Noela Bakerja, češ, da je on zinił to opazko.

Noel Baker pa se je čutil hudo prizadeteša ter je v nenavadno ostrem tonu dejal: "Gospod predsednik, le spoštovanje do vas mi brani, da ne odgovorim na take neodgovorne in neutemeljene besede!"

je splošno bil po koncu ter dejal: "Protestiram formalno....." Ker pa ni več prišel, ker ga je predsednik Spaak nenavadno ostro ustavil ter ga strogo poklical k redu, ko je dodal, da je bil minister Noel Baker docela opravičen, če je poprej tako rekel. In Mamulaki je mogoče agiti bil egiptski predstojnik.

= : =

MOSKVA O AMERIŠKIH VOLITVAH. Moskova "Pravda" je o izidu ameriških volitev napisala tale članek: "Reakcija je prešla v napad zoper življenske interese ameriškega ljudstva. Izid kongresnih volitev za nas ni izraz političnih stremljenj ameriškega ljudstva. Prihaja brez dvoma razvoj tega boja vseh naprednih sil v okviru obeh strank in tudi zunaj njih zoper to reakcijo."

MOLOTOV PRI TRUMANU. Molotov je v Washingtonu obiskal Trumana: Kakor poročajo, je bil pri njem 10 minut, da pa se nista menila nič o politiki.

O VOLITVAH V SLOVENIJI poročajo listi, da je volivna udeležba mackje bila manjša ko 95% in da so ljudje glasovali za kandidate OF. Ta doštavek je sicer odveč, ker drugih kandidatov ni bilo. Nekateri listi namlašajo, da so "napori reakcije tudi to pot bili zlomljeni ob veliki zavednosti vsega ljudstva. Zlasti velika udeležba je bila v tistih okrajih, kjer so kandidirali možje kakor Kardelj, Kidrič, Marinko itd. Vkljub snežu, ki je začel padati, je slovensko ljudstvo v velikih množicah hitelo na volišča že od 7 zjutraj.

CENE GRAFIČNIM IZDELKOM V SLOVENIJI so se za 15 do 20 odstotkov znižale v primeri s povprečnimi predvojnimi cenami, s čemer se bo pocenila tudi knjiga. Uprava grafične industrije, pravijo listi, bo še znatno znižala upravne stroške.

MEDICINSKO FAKULTETO bodo ustanovili na univerzi v Skoplju.

OTON ŽUPANČIČ je v čast Edvardu Kardelju, ko se je vrnil

s pariške konference, napisal te le verze: "Kdo je dočakal zmago, kdo poraz? Resnica in pravica sta za nas; to je bil lep in veličasten boj, in pravo sodbo nam izreče čas." - Da, Oton Župančič je prav povedal: pravo sodbo nam izreče čas! O njem in o vseh ter o vsem!

POŽIGI NA SAŠKEM. Na Saškem so zdaj po vrsti začele goriti tovarne, ki jih sovjetska oblast namerava preseliti v Sovjetsko zvezo. Požigajo člani nemške odporniške organizacije. Zadnja je zorela velika papirnica v Antonstalu. Saška vlada je izdala odredbo, da se poslej požig kaznuje s smrtjo.

AMERIŠKA MISIJA ZAPUŠČA ALBANIJO. Ameriško zunanje ministrstvo je sporočilo, da so Združene države Amerike naveličale brezupnega prizadevanja, da bi našle podlago za priznanje Albanije, zaradi česar so odpoklicale svojo politično misijo iz te dežele. V izjavi je ugotovljeno, da Hodev režim ne mara priznati podozb, ki so bile sklenjene med Združenimi državami in vlado kralja Ahmeda Zofu.

STALIN JE NA POŠITNICAH. Iz Moskve poročajo, da se maršal Stalin, ki ga v splošno presenečenje ni bilo ob 29 obletnici oktobrsko revolucije v Moskvi, mudi na pošitnicah v Sočiju ob Črnem morju, kakor lansko leto.

O VOLITVAH NA BOLGARSKE piše švicarska "Neue Züricher Zeitung", ki pravi: Londonski pomisleki o svobodi bolgarskih volitev niso razpršeni. Je vprašanje, ali bo London priznal novo bolgarsko vla-

